

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Piotrowski

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Zglenicka

w obecności Prokuratora: Krystyny Nogal- Załuskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2017 roku

sprawy z wniosku A. K. o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania

orzeka

I na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy A. K. kwotę 18.200 zł (osiemnaście tysięcy dwieście złotych) tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę oraz kwotę 100.000 zł (sto tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie stosowane w okresie od 24 sierpnia 2006 r. do dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie Prokuratury Apelacyjnej w B. sygn. akt V Ds. 5/09 (poprzednia sygnatura Ap II Ds. 20/06/Sw), prowadzonej następnie przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod ostatnią sygnaturą akt XVIII K 251/14;

II. w pozostałym zakresie wniosek oddala;

III. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z § 11 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy A. K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika;

IV. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt XVIII Ko 53/17

UZASADNIENIE

W dniu 09 maja 2017 roku do Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął wniosek pełnomocnika wnioskodawcy A. K. o zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz A. K. kwoty 64.865,41 złotych tytułem odszkodowania oraz kwoty 300.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (łącznie 364.865,41 złotych) w związku z jego niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem w okresie od 24.08.2006 r. do 21.12.2006r. w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Apelacyjną w B. – II Wydział Przesłępczości Zorganizowanej, w której to sprawie zapadł ostatecznie wyrok uniewinniający Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28.01.2016r. sygn. akt XVIII K 251/14, utrzymany w mocy przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20.10.20016. sygn. akt II AKa 233/16.

Pełnomocnik wnioskodawcy w uzasadnieniu wniosku wskazał, iż A. K. w związku z toczącym się postępowaniem oraz niewątpliwie niesłusznym aresztowaniem poniósł zarówno straty materialne, moralne jak i zdrowotne. W zakresie dochodzonego odszkodowania w uzasadnieniu wniosku wskazano, że w związku z tymczasowym aresztowaniem żona

wnioskodawcy odwiedzała go w zakładzie karnym 7 krotnie, dojeżdżając samochodem z W. do B. i za każdym razem pokonując w obydwie strony trasę 400 km. Z tego powodu z ich majątku wspólnego wydatkowała w tym zakresie kwotę 1.200 zł oraz kwotę 1.000,00 zł na dostarczanie do aresztu paczki dla wnioskodawcy. Nadto wnioskodawca przed zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. na stanowisku specjalisty z miesięcznym wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 3.000 zł, którą to pracę na wskutek tymczasowego aresztowania w wyniku rozwiązania umowy o pracę w dniu 23.11.2006 r. stracił. Zatem w wyniku tymczasowego aresztowania wnioskodawca był pozbawiony wynagrodzenia zasadniczego w łącznej kwocie co najmniej 9.000 zł. Ponadto kolejną pracę, po uchyleniu tymczasowego aresztowania, wnioskodawca rozpoczął dopiero 02.01.2008 r. w (...) Sp. z o.o., a więc po upływie trzynastu miesięcy od opuszczenia Aresztu Śledczego. Dlatego też z tego tytułu poniósł szkodę w kwocie 40.000 zł, albowiem gdyby nie rozwiązanie umowy o pracę z (...) Sp. z o.o. przez ten okres czasu wnioskodawca zarobił wskazaną kwotę. Ponadto na kwotę dochodzonego odszkodowania składają się również odsetki ustawowe w wysokości 13.665,41zł od kwoty 100.000 zł wpłaconej w dniu 21.12.2006r. tytułem zastosowanego względem wnioskodawcy środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego albowiem w/w był pozbawiony korzyści wynikających z możliwości obracania wpłaconą kwotą tytułem poręczenia.

W zakresie dochodzonego zadośćuczynienia w uzasadnieniu wniosku wskazano, że sprawa, w której A. K. był podejrzanym, a następnie oskarżonym, była przedmiotem zainteresowania mediów resortowych (a więc czytanych w dotychczasowym środowisku zawodowym wnioskodawcy) oraz publicznych co niewątpliwie naruszało dobra osobiste wnioskodawcy i wywoływało w nim jeszcze większe poczucie krzywdy moralnej. Przebywanie przez wnioskodawcę, byłego funkcjonariusza Policji, z kryminalistami lub osobami podejrzewanymi o popełnienie poważnych przestępstw bardzo negatywnie odbiło się na jego psychice (k. 1-5 wniosek).

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2017 roku (k. 125) pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymał wniosek w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Wnioskodawca A. K. został zatrzymany w dniu 24.08.2006 r. (protokół zatrzymania – k. 817 tom V z akt XVIII K 262/16)

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26.08.2006 r. sygn. akt III Kp 1856/06 zastosowano wobec wnioskodawcy A. K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy. (postanowienie Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 26 sierpnia 2006r. – k. 919-921 tom V z akt XVIII K 262/06)

Następnie w/w środek zapobiegawczy na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 17.11.2006r. sygn. akt XIV Kp 898/06 został przedłużony względem wnioskodawcy na okres dalszych 3 miesięcy. (postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 17 listopada 2006r. – k. 1356 tom VII z akt XVIII K 262/06)

Postanowieniem Prokuratury Apelacyjnej w B. II Wydział d/s Przystępczości Zorganizowanej z dnia 21.12.2006 r. sygn. akt Ap II Ds. 20/06/S środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania uchylono względem wnioskodawcy, zamieniając go na poręczenie majątkowe w kwocie 100 tys. zł i zakaz opuszczania kraju. Tego samego dnia wnioskodawca A. K. został zwolniony z Aresztu Śledczego w B.. (postanowienie o uchyleniu i zmianie środka zapobiegawczego – k. 9-10, protokół przyjęcia poręczenia majątkowego – k. 11, świadectwo zwolnienia – k. 12)

Rozpoznając sprawę o sygn. akt XVIII K 251/14 Sąd Okręgowy w Warszawie w zakresie zarzutu z punktu XI z aktu oskarżenia w dniu 27.05.2015 r. wydał, w wyłączonej w tym zakresie sprawie sygn. akt XVIII K 69/15, prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania karnego względem wnioskodawcy z powodu przedawnienia karalności. (postanowienie Sądu Okręgowego sygn. akt XVIII 69/15 – k. 7594-7600 z akt XVIII K 69/15)

Wyrokiem z dnia 28.01.2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie sygn. akt XVIII K 251/14 uniewinnił wnioskodawcę A. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w

Warszawie z dnia 20.10.2016 r. sygn. akt II AKa 233/16. (wyrok Sądu Okręgowego sygn. akt XVIII K 251/14 - k. 3-11 z akt XVIII K 251/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. akt II AKa 233/16 – k. 12-13 z akt XVIII K 251/14)

Wnioskodawca A. K. przed zatrzymaniem i zastosowaniem tymczasowego aresztowania w niniejszej sprawie nie był nigdy pozbawiony wolności ani karany. (informacje z systemu NEO-SAD – k. 102-103, dane o karalności – k. 119)

Przed umieszczeniem w Areszcie Śledczym w B. wnioskodawca A. K. utrzymywał się, jako emerytowany funkcjonariusz policji w stopniu młodszego inspektora, z emerytury policyjnej w wysokości 4.344,74 zł oraz wynagrodzenia w kwocie 3.000 zł brutto w (...) Sp. z o.o. w W. gdzie był zatrudniony na stanowisku specjalisty w Wydziale Dostaw Krajowych. Żona wnioskodawcy M. K. zatrudniona była w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej z wynagrodzeniem 3.000 zł netto. Na utrzymaniu wnioskodawcy A. K. i jego żony M. K. pozostawał studiujący syn. Wnioskodawca A. K. z uzyskiwanych dochodów, tj. emerytury policyjnej, pensji swojej i żony czynił oszczędności w wysokości 4.000 zł miesięcznie. (zeznania wnioskodawcy – k 130, zeznania M. K. – k 132-135, zeznania B. W. – k 136-137, umowa o pracę z dnia 04.05.2006 r. – k. 7, świadectwo pracy z dnia 24.11.2006 r. – 8).

Z uwagi na tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy w dniu 23.11.2006r. nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę między wnioskodawcą, a (...) sp. z o.o. w W.. (zeznania wnioskodawcy – k. 128-132, zeznania M. K. – k 133-134, zeznania B. W. – k 136-137, umowa o pracę z dnia 04.05.2006 r. – k. 7, świadectwo pracy z dnia 24.11.2006 r. – 8).

W trakcie tymczasowego aresztowania wnioskodawca A. K. został osadzony w Areszcie Śledczym w B.. Wnioskodawca jako emerytowany funkcjonariusz policji – wysoki oficer Policji, w przeszłości zatrudniony w stopniu młodszego inspektor w Komendzie Głównej Policji, bardzo obawiał się o swoje życie i zdrowie ze strony innych osadzonych, co powodowało u niego ogromny stres. W związku z powyższym wnioskodawca wielokrotnie rezygnował z możliwości korzystania ze spaceru, z wyjść do łaźni, starał się korzystać ze spacerów jedynie z osadzonymi z innego pionu oraz w ogóle nie korzystał z usług fryzjera przez cały okres tymczasowego aresztowania. Podczas tymczasowego aresztowania wnioskodawca stracił na wadze 8 kg. (zeznania wnioskodawcy – k 126-132)

Przez pierwszy miesiąc pobytu w areszcie wnioskodawca nie otrzymał odzieży na zmianę, korzystał wyłącznie z odzieży w jakiej został zatrzymany w dniu 24.08.2006r. Podczas osadzenia w areszcie śledczym wnioskodawca korzystał kilkakrotnie z widzeń z żoną oraz otrzymywał kilkakrotnie paczki żywnościowe od żony. W związku z widzeniami żona wnioskodawcy – M. K. poniosła wydatki z ich majątku wspólnego w wysokości 1.200 zł na zakup paliwa na przejazdy samochodem osobowym na trasie W. – B. tam i z powrotem oraz wydatkowała 1.000 zł na paczki żywnościowe dla wnioskodawcy. (zeznania wnioskodawcy – k 126-131, zeznania M. K. – 132-135)

Sprawa do której wnioskodawca został tymczasowo aresztowany była szeroko relacjonowana w mediach, w tym prasie i Internecie. W publikacjach prasowych niejednokrotnie wskazywane było imię i pierwsza litera nazwiska wnioskodawcy ze wskazaniem stanowiska służbowego jakie zajmował podczas zatrudnienia w KGP. (zestawienie artykułów i publikowanych i materiałów prasowych – k. 31-74)

Po uchylenie tymczasowego aresztowania wnioskodawca podjął ponowne zatrudnienie z dniem 02 stycznia 2008r. w (...) sp. z o.o. w W.. (zeznania wnioskodawcy – k. 131-132, zeznania M. K. – 132-135, umowa o pracę – k. 30)

Sąd zważył co następuje:

Zeznaniom wnioskodawcy (k. 126-132) Sąd dał wiarę w całości. Zdaniem Sądu wnioskodawca wiarygodnie przedstawił okoliczności zatrzymania, okoliczności pobytu w areszcie śledczym oraz szczegóły dotyczące swojej sytuacji osobistej, rodzinnej, zawodowej, i majątkowej przed osadzeniem w areszcie śledczym, jak i konsekwencji stosowania tymczasowego aresztowania. Zeznania wnioskodawcy w tym zakresie korelowały bowiem z zeznaniami pozostałych świadków: tj. żony wnioskodawcy M. K. (k. 132-135) oraz świadka B. W. (k.136-137), jak również z dokumentacją pracowniczą wnioskodawcy.

Treść zeznań wnioskodawcy w tym zakresie, sposób jego relacji oraz bezpośrednie wrażenie Sądu z kontaktu z nim na rozprawie nie nasunęło zdaniem Sądu jakichkolwiek wątpliwości co do obiektywizmu jego relacji z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania.

Z analogicznych względów wiarygodnymi Sąd uznał zeznania M. K. (k. 132-135) i B. W. (k.136-137), które, jak już wskazano powyżej, w pełni korespondowały z zeznaniami wnioskodawcy. W odniesieniu do wskazanych świadków Sąd nie stwierdził zaistnienia żadnych racjonalnych okoliczności budzących wątpliwości co do prawdziwości ich relacji. Z tych względów Sąd obdarzył te zeznania przymiotem wiarygodności.

Nie budziły żadnych wątpliwości w ocenie Sądu co do swej wiarygodności i rzetelności dowody dokumentarne ujawnione na rozprawie, wymienione na kartach 137-138. Zostały bowiem sporządzone w sposób prawidłowy, zgodnie do stosownych regulacji prawnych. Nadto ich forma i treść nie była kwestionowana w toku rozprawy przez strony.

Zgodnie z treścią art. 552 § 4 k.p.k. odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania lub zatrzymania.

Wskazać należy, że warunkiem normatywnym dla przyznania stosownego odszkodowania jest ustalenie "niewątpliwie niesłuszności" tymczasowego aresztowania. Tylko „niewątpliwa niesłuszność” stanowić może podstawę roszczenia odszkodowawczego dochodzonego w trybie art. 552§4 k.p.k. Zatem niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie będzie miało miejsce wówczas, gdy było ono stosowane z naruszeniem przepisów Kodeksu postępowania karnego (rozdziału 28) dotyczących stosowania tego środka zapobiegawczego albo okazało się niezasadne z punktu widzenia ostatecznego (prawomocnego) rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, a także w toku postępowania w przedmiocie odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie. Oceny słuszności tymczasowego aresztowania na gruncie przepisu art. 552§4 k.p.k. należy zatem dokonywać przede wszystkim z punktu widzenia ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie. Niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie to takie które, przede wszystkim z perspektywy ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy i końcowych ustaleń dokonanych w sprawie o odszkodowanie nie powinno mieć miejsca.

Za niewątpliwie niesłuszne, uznać należy każde tymczasowe aresztowanie oskarżonego, który m.in. ostatecznie (prawomocnie) został: uniewinniony lub umorzono w stosunku do niego postępowanie. Prawomocne uniewinnienie, w zasadzie, stanie się zawsze podstawą ustalenia, że wcześniej stosowane tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne, i to bez względu na to, czy jego podstawą będzie pewne stwierdzenie, że przestępstwa w ogóle nie popełniono, albo że popełnił je kto inny, czy też stało się tak dlatego, że nie zdołano zebrać wystarczających dowodów winy, nawet wówczas, gdy zastosowanie miała reguła określona w art. 5 § 2 k.p.k. /tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 września 1999r. I KZP 27/99, publ. OSNKW 1999/11-12/72/.

Wnioskodawca A. K. był tymczasowo aresztowany w okresie od 24.08.2006 r. do 21.12.2006 r. Zastosowanie wobec niego tego środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym było niewątpliwie niesłuszne, bowiem co do wnioskodawcy w sprawie, w której zastosowano tymczasowe aresztowanie zapadł prawomocny wyrok uniewinniający go od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Aby dochodzić roszczeń, o których mowa art. 552 § 4 k.p.k. konieczne jest zaistnienie szkody.

Wskazać należy, że odszkodowanie przewidziane w art. 552 § 4 k.p.k. ma charakter cywilno- prawny. W związku z tym, na tle regulacji wyrażonej w art. 6 k.c. poszkodowany winien udowodnić podstawę oraz wysokość zgłoszonego roszczenia /tak Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 23 października 2012r. II AKa 295/12, publ. Lex nr 1238662/.

Sąd podziela w tym zakresie stanowisko, iż „szkodę wynikającą z niesłusznego tymczasowego aresztowania powinna stanowić różnica między stanem majątkowym jaki by istniał, gdyby wnioskodawcy nie aresztowano, a stanem rzeczywistym w chwili odzyskania wolności. Rozmiar takiej szkody zależy jest od możliwości zarobkowania wnioskodawcy, gdyby pozostawał na wolności, jakie wydatki poniósłby na utrzymanie siebie i rodziny, ile

przeznaczyłby na oszczędności lub zwiększenie trwałych składników majątku” /tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19 października 2012r. II AKa 281/12, publ. LEX nr 1238294/.

Odszkodowanie o którym mowa w art. 552 § 4 k.p.k. ma charakter kompensacyjny, prowadzi ono do wyrównania stanu majątkowego jaki zaistniałby, gdyby niekorzystne dla wnioskodawcy okoliczności w postaci tymczasowego aresztowania nie nastąpiły /tak Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 7 marca 2013r. II AKa 15/13, publ. Lex nr 1293709/.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt rozpoznawanej sprawy, stwierdzić trzeba, że żądanie wnioskodawcy A. K. o odszkodowanie zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

Sąd ocenił, że żądanie odszkodowania jest zasadne co do kwoty 18.200 zł i kwota ta stanowi szkodę, jaką poniósł wnioskodawca w związku z pozbawieniem wolności wskutek niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania jego osoby.

Za podstawę wyliczenia szkody Sąd przyjął kwotę 4000 złotych odkładanych przez wnioskodawcę miesięcznie z uzyskiwanych przez niego zarobków i emerytury, co wynika wprost z jego zeznań („te 4000 zł miesięcznie mogłem odłożyć” - k. 130). Wnioskodawca pozbawiony był wolności przez okres blisko 4 miesiące i zatem z powodu pozbawienia go wolności w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem jego stan majątkowy zmniejszył się o 4.000 złotych miesięcznie, a więc łącznie 16.000 zł. Taką bowiem kwotę hipotetycznie wnioskodawca byłby w stanie zaoszczędzić, gdyby nie pozbawiono go możliwości zarobkowania w tym okresie.

Ponadto w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem wnioskodawcy jego żona M. K. poniosła wydatki z ich majątku wspólnego w wysokości 1.200 zł na zakup paliwa na przejazdy samochodem osobowym na trasie W. – B. tam i z powrotem w związku z widzeniami z wnioskodawcą w areszcie śledczym oraz wydatkowała 1.000 zł na paczki żywnościowe dla wnioskodawcy, co łącznie dało kwotę 2.200 zł

Reasumując, na skutek pozbawienia wolności wnioskodawcy jego stan majątkowy zmniejszył się łącznie o kwotę 18.200 złotych, tj. kwotę 16.000 zł (4 miesiące x 4.000 zł), którą hipotetycznie wnioskodawca byłby w stanie zaoszczędzić, gdyby nie pozbawiono go możliwości zarobkowania z uwagi na niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie i pozbawienie wolności oraz kwotę 2.200 zł na którą składały się wydatki na paczki żywnościowe (1.000 zł) dla wnioskodawcy i koszty dojazdu (1200 zł - tj. koszty zakupu paliwa) na widzenia wnioskodawcy z żoną. Szkodą wnioskodawcy wynosi zatem 18.200 złotych.

W pozostałym zakresie roszczenie odszkodowawcze było niezasadne i należało je oddalić.

Przede wszystkim nieprzystająca do rezultatów postępowania dowodowego, z przyczyn wskazanych powyżej, jest podstawa wyliczenia odszkodowania, zawarta w wniosku wnioskodawcy, tj. kwota 9000 zł wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawcy z firmy (...). Jak już była mowa, kwoty zarobków wnioskodawcy nie można wszak utożsamiać z wysokością szkody zaistniałej na wskutek niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania ponieważ nie uwzględnia ono wydatków ponoszonych przez wnioskodawcę. Przypomnieć w tym miejscu raz jeszcze należy, iż „szkodę wynikającą z niesłusznego tymczasowego aresztowania powinna stanowić różnica między stanem majątkowym jaki by istniał, gdyby wnioskodawcy nie aresztowano, a stanem rzeczywistym w chwili odzyskania wolności. Rozmiar takiej szkody zależy od możliwości zarobkowania wnioskodawcy, gdyby pozostawał na wolności, jakie wydatki poniósłby na utrzymanie siebie i rodziny, ile przeznaczyłby na oszczędności lub zwiększenie trwałych składników majątku” /tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19 października 2012r. II AKa 281/12, publ. LEX nr 1238294/.

Nadto nie można także uznać, by składnikiem szkody była kwota 40.000 zł wskazana we wniosku, tj. kwota odpowiadająca wynagrodzeniu wnioskodawcy w spółce (...) sp. o.o. od czasu rozwiązania umowy z nim umowy o pracę, do czasu podjęcia przez niego ponownego zatrudnienia 02.01.2008r. Jak wskazano w przypadku szkody z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania chodzi o różnicę między stanem majątkowym jaki

by istniał, gdyby wnioskodawcy nie aresztowano, a stanem rzeczywistym w chwili odzyskania wolności, a więc w realiach niniejszej sprawy w 21.12.2006r. Ponadto wnioskodawca, nota bene reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, na którym spoczywał ciężar dowodu, nie wykazał w żaden sposób w niniejszym postępowaniu, że z powodu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania do stycznia 2008r. nie mógł i nie był w stanie podjąć zatrudnienia.

Z kolei dochodzone przez wnioskodawcę odsetki ustawowe w wysokości 13.665,41 złotych nie stanowiła szkody wynikającej z faktu zastosowania względem wnioskodawcy niewątpliwie niesłusznego tymczasowego, lecz związane były ze stosowaniem względem niego w toku prowadzonego postępowania zupełnie odrębnego środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego, co znamienne stosowanego po uchyleniu tymczasowego aresztowania. Zatem wskazany w tym zakresie we wniosku element dochodzonego odszkodowania dotyczył kwestii nie związanych z faktem zastosowania tymczasowego aresztowania.

Swych ewentualnych roszczeń w tym zakresie wnioskodawca może dochodzić od Skarbu Państwa, lecz nie w oparciu o treść art. 552 § 4 k.p.k., a więc w zakresie pozostającym poza kognicją Sądu w niniejszym postępowaniu.

Mając na uwadze powołaną wyżej argumentację, Sąd oddalił zatem w pozostałym zakresie żądanie wnioskodawcy co do dochodzonego odszkodowania z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

Rozstrzygając w zakresie żądanego przez wnioskodawcę zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że zadośćuczynienie za doznaną krzywdę to odszkodowanie za szkodę niematerialną wynikłą z wykonania kary, tymczasowego aresztowania, zatrzymania czy wykonywania środka zabezpieczającego, o której stanowią negatywne przeżycia psychiczne wiążące się nie tylko z faktem pozbawienia wolności (izolacja więzienna, przebywanie z innymi osobami pozbawionymi wolności, dolegliwe warunki odbywania kary), ale np. również z tym, że osoba taka w okresie odbywania kary utraciła to, co nazywa się dobrym imieniem. Zwłaszcza odszkodowanie w tym ostatnim zakresie, w odpowiedniej wysokości, może być przekonujące dla opinii publicznej, że skazanie było wynikiem pomyłki sądowej / SA w Krakowie II AKa 17/11, KZS 2011, z. 5, poz. 56; SA w Katowicach II AKa 320/10, KZS 2011, z. 5, poz. 105/.

Dla wykładni pojęcia "zadośćuczynienie", o jakim mowa w art. 552, miarodajne są przepisy prawa cywilnego, a zwłaszcza art. 445 § 2 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie powinno być odpowiednie; suma odpowiednia to taka, która co najmniej równoważy przeżycia związane z niesłusznym tymczasowym aresztowaniem; uwzględnić należy całokształt okoliczności towarzyszących tymczasowemu aresztowaniu, takich jak: okres jego stosowania, wiek osoby aresztowanej, jej stan zdrowia, uprzednią karalność, wykonywany zawód, a także skutki, jakie niesłuszenie stosowane tymczasowe aresztowanie wywarło na osobę uprawnioną w środowisku, w którym funkcjonuje /SA w Lublinie II AKa268/11, KZS 2012, z. 9, poz. 74.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy i odnosząc się do oceny subiektywnych przeżyć i rozmiarów krzywdy doznanej przez wnioskodawcę w związku z niesłusznym zastosowaniem środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, Sąd uwzględnił w tym zakresie, iż wnioskodawca w chwili zatrzymania był osobą w średnim wieku (48 lat), o dobrym stanie zdrowia, uprzednio niekaraną, co znamienne wysokiej rangi emerytowanym oficerem policji w stopniu młodszego inspektora (odpowiednik podpułkownika w wojsku polskim) o nienagannej służbie.

Niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w sposób bezprawny naruszyło przede wszystkim dobro osobiste wnioskodawcy w postaci prawa do wolności osobistej. Naruszenie to trwało przez okres blisko 4 miesiące. Krzywda doznana przez wnioskodawcę wiązała się z dolegliwościami, które nierozzerwalnie niesie ze sobą wykonywanie tymczasowego aresztowania, w szczególności dotyczącymi ograniczeń w kontaktach ze światem zewnętrznym, zwłaszcza najbliższą rodziną.

Z materiału dowodowego wynika również, że przebywanie przez wnioskodawcę w warunkach izolacji wywoływało u niego znaczny dyskomfort psychiczny z uwagi na same warunki, w jakich wykonywane jest tymczasowe aresztowanie (mała przestrzeń życiowa, nie satysfakcjonujące warunki higieniczne i bytowe). A. K. ponadto ze względu na stosowane

wobec tymczasowo aresztowanych procedury był zmuszony znosić uwłaczające godności człowieka sytuacje związane z tzw. kontrolą osobistą polegające na rozbieraniu go do naga i sprawdzaniu czy nie ukrył czegoś w miejscach intymnych.

W przypadku wnioskodawcy – w przeszłości wysokiego rangą oficera Policji, nota bene Komendy Głównej Policji, wskazane okoliczności były niezwykle uwłaczające jego godności osobistej i zawodowej oraz honorowi oficerskiemu.

Także przebywanie przez wnioskodawcę z osobami ze świata przestępczego, powodowało u niego nie tylko ogromny dyskomfort, lecz nade wszystko ogromny stres i obawy o własne bezpieczeństwo, a nawet życie ze strony innych współosadzonych. Powszechnie znaną jest pogarda i swoista nienawiść jaką osoby ze świata przestępczego darzą współosadzonych policjantów, czy byłych przedstawicieli innych służb i organów ścigania czy wymiaru sprawiedliwości.

Wnioskodawca cierpiał także z powodu okoliczności samego zatrzymania w miejscu zamieszkania, wyprowadzania jego osoby w kajdankach na oczach sąsiadów. W tym zakresie doszło do naruszenia dobrego imienia wnioskodawcy w środowisku w którym mieszkał wraz ze swą rodziną.

Wnioskodawca cierpiał również z powodu zainteresowania opinii publicznej sprawą, do której został aresztowany, jej nagłośnienia przez prasę oraz na portalach internetowych. W tym zakresie doszło do naruszenia dobra osobistego, tj. dobrego imienia. A. K. przed zatrzymaniem cieszył się dobrą opinią w miejscu swego zamieszkania, w swym środowisku zawodowym. Po opuszczeniu areszt śledczego doświadczył pewnych form ostracyzmu ze strony dotychczasowych znajomych oraz negatywnego postrzegania przez nich.

Wszystkie te konsekwencje związane ze stosowaniem niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, wpływały niekorzystnie na kondycję psychiczną wnioskodawcy, odczuwalny i wskazywany prze niego stan depresyjny (m.in. znaczny ubytek masy ciała podczas pobytu w AŚ).

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, Sąd doszedł do przekonania, że kwota 100.000 złotych będzie właściwą dla zadośćuczynienia wnioskodawcy niematerialnej szkody w postaci cierpień fizycznych i psychicznych związanych z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem jego osoby. Na krzywdę wnioskodawcy złożyły się bowiem przedstawione powyżej cierpienia doznane w trakcie aresztowania oraz te, które były jego udziałem po zwolnieniu.

Sąd uwzględnił zatem nasilenie cierpień, trwałość następstw, konsekwencje w życiu – wywołane pobylem w areszcie śledczym, zwłaszcza w aspekcie konsekwencji dla zdrowia wnioskodawcy.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił wniosek o zadośćuczynienie.

Przełożenie krzywdy, która stanowi nieuchwytną kategorię przeżyć psychicznych, na wartości pieniężne jest zawsze trudne do przeprowadzenia. Przyznana rekompensata pieniężna w kwocie 100. 000 zł jest zdaniem Sądu odpowiednia, zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. Zadośćuczynienie w tym wymiarze ma na celu pomóc A. K. przezwyciężyć przykre doznania oraz zaspokoić jego potrzeby wywołane niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem.

Sąd kierował się zasadą, aby przyznane zadośćuczynienie równoważyło krzywdę, nie stanowiąc zarazem źródła wzbogacenia. Suma zadośćuczynienia powinna być bowiem odpowiednia (art. 445 § 1 k.c.). Takiego ewidentnie charakteru nie miałyby zadośćuczynienie w pełnej żądanej przez wnioskodawcę kwocie – 300.000 zł.

Sąd przyznał wnioskodawcy wskazaną powyżej kwotę z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Odsetki od sumy pieniężnej stanowiącej zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie są wynagrodzeniem za opóźnienie w zapłacie sumy pieniężnej, która jest już wymagalna, i dlatego należy uznać, że za czas do wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia odszkodowawczego odsetki nie przysługują /tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 kwietnia 1991r.V KRN 475/90, publ. OSNKW 1991/10-12/52/.

Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z § 11 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800) Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 554 § 4 k.p.k., zgodnie z którym to przepisem postępowanie w sprawach o odszkodowanie i zadośćuczynienie jest wolne od kosztów. Sąd kosztami postępowania obciążył zatem Skarb Państwa.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Michał Piotrowski